

Notat over indkomne høringssvar ifbm. høring af berørte myndigheder og interesseorganisationer, samt parter forud for screeningsafgørelse om, at byggeprojekt mv. samt overflade- og spildevandshåndtering på Almegårds Kaserne ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Nærværende notat omhandler høringssvar vedr. byggeprojekt mv. samt overflade- og spildevandshåndtering på Almegårds Kaserne indkommet som led i den offentlige høring foretaget i perioden 7.-27. november 2023.

I skemaet herunder oplistes indkomne høringssvar, og der gives et kort resumé. I skemaets højre side oplistes Forsvarets Ejendomsstyrelses (FES) og Miljøstyrelsens (MST) kommentarer til høringssvarene.

De indkomne høringsbemærkninger er, hvor relevant, inkorporeret i Miljøstyrelsens afgørelse.

Tabel 1 Resumé af høringssvar med tilknyttede bemærkninger fra hhv. Forsvarets Ejendomsstyrelses (FES) og Miljøstyrelsen (MST).

Akt nr.	Høringspart	Resumé	Bemærkninger FES	Bemærkninger MST
8780753	Chris Lynnerup & Susanne Hansen	Der er indsendt bemærkninger vedr. mængden af transporter til jordkørsel i forbindelse med etablering af jordvolde i terræn. Ruten til jordkørsel er planlagt til at forløbe fra Almegård Kaserne via Almegårdsvej, Tværvej og Sursænkevej, og der skal transporteres ca. 6400 m³ jord. Det bemærkes at afsender er uenige i vurderingen, at 2500-5000 transporter med lastbil via ruten ikke medfører en væsentlig påvirkning. Borgerne vurderer at denne mængde transporter vil medføre en væsentlig påvirkning af trafikikkerheden langs ruten, og foreslår alternative ruter, herunder en ensretning af transporterne ved at føre retur-trafikken fra jordvoldene tilbage til kasernen via Lille Almegårdsvej.	Antallet af transporten til jordvoldene er ikke 2500 – 5000 lastvognstog. Der skal anvendes 6.400 m³ jord i jordvoldene svarende til ca. 11.000 tons jord. Jorden skal transporteres med lastvognstræk eller dumper. På denne baggrund vurderes det, at der kan blive tale om 250 – 500 jordkørsler t/r til jordvoldene. Transportruten ændres således at entreprenøren bruger Almegårdsvej, Tværvej og Sursbækvej på vej ud til voldene og Lille Almegårdsvej og Almegårdsvaeg retur til kasernen. Forsvaret ejer ejendommene på Lille Almegårdsvej.	Miljøstyrelsen bemærker at borgerne har indsendt høringssvaret på baggrund af en væsentligt højere mængde transporter (2500-5000) end det reelle antal transporter (250-500) langs deres vej. Bygherre har imødekommet et af borgernes forslag og tilrettet køreruten, så kørslerne ensrettes og foregår ad forskellige ruter fra og til byggepladsen. Miljøstyrelsen har indarbejdet ændringerne til køreruten samt præciseret vurderingerne i afgørelsen. Miljøstyrelsen vurderer fortsat, at den planlagte mængde transporter, specielt når transporten ensrettes og foregår via forskellige ruter, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende. Da forsvaret ejer alle bebyggelser langs den nye kørerute, vurderes der ikke behov for at gennemføre en fornyet høring af disse.

Akt nr.	Høringspart	Resumé	Bemærkninger FES	Bemærkninger MST
8755931 og 8756416	Rønne Vand A/S	Rønne Vand A/S bemærker at de planlagte jordvolde vil blive etableret på eller meget nær en råvandsledning ejet af Rønne Vand. Det foreslås at Vold 1 samt Vold 2 etableres mere syd for råvandsledningen.	Før arbejdet igangsættes afsættets vandledning i øvelsesterrænnene ved jordvoldene med henblik på at sikre, at der ikke etableres volde over vandledningen herunder en respektafstand på 2,5 m på begge sider af vandledningen. Vandledningen ligger nord for jordvoldene.	Ændringen er indarbejdet i afgørelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at ændringen ikke medfører ændringer til vurderingerne i afgørelsen. Ændringen vurderes ligeledes ikke at være en væsentlig ændring af projektet, hvorfor der ikke ses grundlag for at foretage en fornyet høring.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Vedrørende planlægning	Planafdelingen har ingen bemærkninger til MHMM-projektet, da det beskrevne projekt kan realiseres inden for gældende lokalplan nr. 62 for Almegårds Kaserne.	Intet at bemærke.	Ingen bemærkninger.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Kumulative forhold	Der ingen kendte projekter, som vil påvirke MHMM-projektet.	Intet at bemærke.	Ingen bemærkninger.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Vedrørende fredninger og byggelinjer	Der er ingen bemærkninger til Miljøstyrelsens vurderinger i udkastet til afgørelse.	Intet at bemærke.	Ingen bemærkninger.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Vedrørende spildevand	Faktuelle rettelser og kommentarer: 1. Kasernen er koblet på Bornholms Spildevand A/S' kloaksystem, ikke kommunens. 2. Kasernens afløb fra vaskepladser karakteriseres som processpildevand. Kommunen forventer at kunne lovliggøre, men at det anses som spildevand. 3. Tilberedning af mad som kilde til processpildevand er glemt i ansøgning og afgørelse. 4. BRK vurderer ikke at nuværende tømningsfrekvens af diverse udskillere er god nok. De vil fastsætte krav til højere tømningsfrekvens for olie- og fedtudskillere.	1-5: Bemærkningerne vil blive håndteret i sagsbehandlingen af spildevandstilladelsen for Almegårds Kaserne, som er pågående. En opdateret ansøgning om spildevandstilladelse for Almegårds Kaserne er fremsendt til BRK den 6. december 2023. 6: Der indhentes snarest muligt ansøgning om midlertidig tilslutningstilladelse til afledning af spildevand fra skurvogne ifm. MHMM-byggeplads samt regnvand samt evt. sekundært grundvand.	Miljøstyrelsen har indarbejdet BRK's faktuelle rettelser og bemærkninger i afgørelsen. Der er hovedsageligt tale om præciseringer. Miljøstyrelsen vurderer, at ændringerne og de faktuelle rettelser ikke medfører ændringer til vurderingerne i afgørelsen. Dette vurderes ligeledes ikke at være en væsentlig ændring af projektet, da der er tale om små formuleringsmæssige og faktuelle rettelser, hvorfor der ikke ses grundlag for at foretage en fornyet høring. Miljøstyrelsen bemærker at eventuelt senere ændringer til det beskrevne pro-

Akt nr.	Høringspart	Resumé	Bemærkninger FES	Bemærkninger MST
		5. MST oplyser i afgørelse at BRK vil meddele tilslutningstilladelse. BRK præciserer at de forventer at meddele tilladelse, men vil stille krav til ændringer i udførsel, drift og vedligeholdelse af anlæggene. 6. MST oplyser i afgørelse at BRK vil meddele tilslutningstilladelse til skurvogne mv i anlægsfasen. BRK har ikke modtaget ansøgning om håndtering af spildevand, regnvand eller oppumpet grundvand i anlægsfasen. BRK har ikke taget stilling dertil. Spildevand antages ikke at give problemer. Vurdering af regnvand og grundvand afhænger af håndtering.		jekt, der er baseret på andre myndigheders sagsbehandling, skal vurderes jf. miljøvurderingslovens bilag 2 pkt 13a, hvorefter der potentielt skal indsendes en ansøgning.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Målsatte vandområder	Vandløbsmyndigheden har ikke kendskab til, at der skulle være særlige lokale forhold gældende i nedstrøms recipienter (Byå), som forudsætter skærpede krav. Der er ikke registreret vandløb indenfor projektområdet. Der kan dog være grøfter og dræn, som ikke er registreret.	Eventuelle tidligere dræn inden for projektområdet sløjfes, som led i byggeriet.	Bemærkningen har ikke medført ændringer i afgørelsen.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Målsatte vandområder i forbindelse med delprojekt, hvor jord fra byggeprojektet genanvendes i jordvolde	Etablering af jordvoldene vurderes ikke at hindre opfyldelse af vandområdeplanens målsætninger. Voldene etableres med en kerne af lettere forurenede jord med immobile stoffer, der afdækkes med ren jord. Der er ikke placeret dræn på det areal, hvor jordvoldene etableres. Nærmeste dræn ligger ca. 20 m nord for voldene og der er ikke direkte kontakt mellem området drænsystem og jordvoldene.	Intet at bemærke.	Ingen bemærkninger.

Akt nr.	Høringspart	Resumé	Bemærkninger FES	Bemærkninger MST
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Jord og jordforurening	Bornholms Regionskommune vurderer at der ikke er risiko for forurening såfremt bygherre overholder de vilkår der bliver stillet i §19-tilladelse ved opførsel af jordvoldene.	Afventer §19-tilladelse med vilkår.	Miljøstyrelsen bemærker at efterfølgende tilladelser samt tilsyn med disse håndteres af de relevante myndigheder. Bemærkningen har ikke medført ændringer i afgørelsen.
8889805 og 8894589	<i>Bornholms Regionskommune</i> - Natur og bilag IV-arter	Bornholms Regionskommune har ikke yderligere oplysninger om eventuelle forekommende Bilag IV-arter og rødlistearter end de oplysninger, som fremgår af de tilgængelige databaser – Danmarks Miljøportal, Arter.dk og Naturbasen. Bornholms Regionskommune har bemærkninger til udkastet til afgørelse vedr. afsnittene om natur herunder flagermus, stor vandsalamander og løvfrø. I forbindelse med fældning af træer tilgodeses eventuelt tilstedeværende flagermus i området i henhold til ansøgningens beskrivelse. Hvis der ikke udføres tilstrækkelige undersøgelser for flagermus, skal man handle ud fra et forsigtighedsprincip og lave afværgeforanstaltninger, som skal være 1:1 i forhold til det, der fjernes. Der refereres til at Miljøstyrelsens tilgang er, at der skal veteraniseres to øvrige træer samt sikres et træ, som kan blive flagermusegnet senere. Der mangler en uddybende vurdering af læhegnets egnethed som rasteområde i afsnittet om stor vandsalamander. Afsnittet bør uddybes. Bornholms Regionskommune ønsker en uddybende vurdering i afsnittet om stxor vandsalamander som der findes i afsnittet om løvfrø.	De træer, der skal fældes som led i MHMM-projektet inspiceres af fagperson inden fældningen udføres. Der træffes foranstaltninger i forhold til om der er/kan påvises spor efter flagermus. Dvs. hvis der er flagermus i hulheder i træerne, sluses disse ud i april, og træerne fældes først derefter. Hvis der er egnede hulheder, men ingen flagermus på besigtigelsestidspunktet, lukkes huller og sprækker af med net, så flagermus ikke kan komme ind, frem til fældning og flytning. Hvis der ikke i forvejen er egnede hulheder i de to træer laves det med specialudstyr, og hullerne dækkes frem til flytning. Træerne fældes og flyttes i så lange stykker som det er muligt. Træerne stilles som stående dødt ved på en egnet placering i et af de nærmeste skovområder øst for den tidligere placering, f.eks. ved at grave dem et stykke ned. Egnede hulheder skal placeres min 2 m over jorden og med gode indflyvningsforhold. Derudover veteraniseres 4 træer yderligere, hvilket svarer til forholdet 1:2 i forhold til påvirkningen. Veteraniseringen sker ved etablering af flagermusegnede huller og hulheder ved hjælp af specialudstyr. Endvidere udpeges yderligere to træer i nærheden af de øvrige. Disse to træer skal være potentielt egnede for flagermus på sigt og bevares for eftertiden.	<i>Vedr. flagermus:</i> Miljøstyrelsen har indarbejdet bygherres nyeste oplysninger om projektet. Vurderingen, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af flagermus, fremstår uændret, men Miljøstyrelsen bemærker at bygherres ansøgning er i tråd med MSTs gældende praksis for potentielt flagermusegnede træer. Da der er tale om øgning af antallet af træer der veteraniseres (fra 2 til 4), samt at der bliver sikret to træer mod fremtidig fældning på, hvilket alt sammen foregår på bygherres ejendom og ikke medfører ændrede vurderinger, vurderer Miljøstyrelsen, at bygherres ændringer ikke er en væsentlig ændring af projektet, hvorfor der ikke ses grundlag for at foretage en fornyet høring. <i>Vedr. stor vandsalamander:</i> Miljøstyrelsen har præciseret afgørelsen og inkluderet bygherres oplysninger, baseret på BRKs' bemærkninger, da der ikke klart fremgik en beskrivelse for læhegnenes beskaffenhed, som ligger til grund for vurderingen. Vurderingen, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af stor vandsalamander, fremstår uændret, da læhegnenes

Akt nr.	Høringspart	Resumé	Bemærkninger FES	Bemærkninger MST
			Afsnittet om læhegns egnethed for stor vandsalamander ønskes uddybet: Inden for projektområdet kan dødt ved i beplantninger og læhegn, samt stendynger være potentielle rasteområder for stor vandsalamander. Det vurderes dog, ud fra ortofotos og skråfotos, at de læhegn som ændres eller fjernes som følge af projektet, ikke rummer særligt egnede rastesteder for stor vandsalamander. Det skyldes, at der er tale om yngre læhegn hvor der ikke er nævneværdigt dødt ved, stendynger eller andre egnede raste- eller overvintringssteder for arten. Endvidere er de pågældende læhegn ikke beliggende på steder, som er oplagte ledelinjer for stor vandsalamander, da de ligger relativt isoleret i forhold til øvrige bevoksninger og vandhuller. Det vurderes derfor at de pågældende læhegn ikke er rastesteder for stor vandsalamander. Dermed vil ingen yngle- og rasteområder for stor vandsalamander blive påvirket, og den vedvarende økologiske funktionalitet af området for arten vil blive opretholdt på samme niveau som hidtil.	beskaffenhed allerede indgik i vurderingen.